

A szerző felvételével

SZABÓ BALÁZS

HIDEGHÁBORÚS BUNKERTERV

P-50

ÓVÓHELYRENDSZER
A BUDAVÁRI KIRÁLYI PALOTA ALATT

Az 1950-es évek elején a párt a kormányzati szerveket a Budavári Palotában és annak környezetében kívánta elhelyezni. Mivel a „nemzetközi helyzet fokozódott”, szükségessé vált egy mindenkor gyorsan igénybe vehető óvóhely építése a kiszemelt helyszínen. Rákosi Mátyás – és egyéb fontos személyek és szervezetek – irodája a királyi palotába került volna, így adó-

dott, hogy az óvóhelyet az épület alatt kell megvalósítani. Nagyméretű, nagy védőképességű óvóhelyet és egyben vezetési pontot szándékoztak építeni. A budavári királyi palota alá tervezett óvóhely mindeddig a feledés homályába veszett, és dokumentumait részletesen még senki sem dolgozta fel s ilyen formában nem hozta nyilvánosságra.

A tanulmánytervek kidolgozására a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) adott tervezési megbízást 1950 elején. A háborús helyzetben is működőképes, 204 munkaszobával tervezett óriásbunkert saját konyhával, gépházzal, áramfejlesztőkkel is felszerelték volna. Menekítési céllal gépkocsival járható alagúttal kapcsolódott volna a pesti oldalon épülő földalatti vasúthoz. Autonóm üzemmódban a külvilágtól függetlenül is hosszú ideig képes lett volna működni. Végül az elképzelés más formában, néhány száz méterrel arrébb, módosított tervek alapján valósult meg.

HELYSZÍNVÁLASZTÁS

1949. augusztus 17-én Vas Zoltán, az Országos Tervhivatal elnöke azt javasolta a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) titkárságának, hogy a várpalotában és annak környezetében helyezték el a legfőbb kormányzati szerveket, beleértve a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőség (MDP KV) székházát is. Az épületátépítések, felújítások és a költözés teljes költségvetését 120 millió forintra (mai áron kb. 15-20 milliárd forint) becsülték.

A munkálatok befejezését 1953-ra tervezték. Vas Zoltán javasolta, hogy a legfelsőbb pártszerveket, a Titkárságot, a Politikai Bizottságot, a Szervező Bizottságot, a Legfelsőbb Tanácsot, a Miniszterelnökséget, a Népgazdasági Tanácsot, a minisztériumokat és a vezérkart is ezekben az épületekben helyezték el. Itt az épületeken belül olyan reprezentációs nagyterem és étterem is elhelyezhető lenne, ahol fogadásokat és akár kongresszust is lehetne tartani.

Az egyes épületekben elhelyezni kívánt funkciók és szervezetek gyakran változtak a tervezés alatt. Ugyanígy az épületek külső és belső kialakítása. Egyes elképzelések szerint mindössze a díszítések egy részét távolították volna el a homlokzatokról, de olyan ötlet is felmerült, hogy a királyi palotát alakítsák lapos tetős épületegyüttessé. Volt olyan terv, amely szerint a királyi palota belsejét kibontották volna, hogy – a moszkvai Kreml mintájára – modern belsőt hozzanak létre.

Az elképzelések szerint a Sándor-palotában a Miniszterelnökséget, a karmelita kolostorban a Miniszterelnöki Hivatal I. épületét, a volt Honvédelmi Minisztérium épületében (ma már lebontva) a nemzeti ereklyéket, a volt Honvéd-főparancsnokság épületében (ma már részben visszabontva) az ál-

lamszékházat és benne konferenciatermet, a volt Külügyminisztérium helyén (ma már lebontva) a Miniszterelnöki Hivatal II. épületét tervezték elhelyezni. A Fehérvári bástyán helikopterleszálló, mellette díszörség, a főhercegi épület kertje helyén állami díszkert, a Teleki-palota telkén a Magyar Köztársaság elnöki hivatala, a volt királyi istálló telkén pedig egy nemzeti vendégház kapott volna elhelyezést. 1956. január 30-án már 400 millió forintos költségvetéssel számoltak.

ELŐKÉSZÜLETEK, JAVASLATOK

Az Országos Légvédelmi Parancsnokság (OLP) már 1949. augusztus 3-án készített egy jelentést az államvezetés részére tervezett óvóhelyek helyszükségletéről és építési költségeiről. Ebben a minimális szobaszámigény 1300 volt, a maximális 2150. Térképen jelezték azt a 22 helyszínt, mely Budapesten és környékén óvóhelyépítésre megfelelő lehet.

1949. december 29-én leadott jelentésük szerint Rákosi utasításba adta, hogy vizsgálják meg kb. 100 helységről álló sziklaóvóhely létesítésének lehetőségét lehetőleg Kőbányán. A Haditechnikai Intézet (HTI) VII. osztályának számításai alapján arra a megállapításra jutottak, hogy 1000 kg-os bomba telitalálata esetére a meglévő bányajáratokba 2 méter, 5000 kg-os bomba telitalálata esetére 3,4-6,2 méter vastag belső vasbeton boltozat építése volna szükségessé. Ennek gazdaságtalansága miatt javasolták másik, alkalmasabb helyszín választását.

A MEGBÍZÓ, A MEGBÍZÁS

A hidegháborús időszak kezdetén, mint minden külföldi ország kormánya, Magyarország vezetése is elhatározta, hogy nagy védőképességű óvóhelyet építtet a vezetést ellátó személyek és intézmények számára.

Az iratok alapján a HTI-parancsnok, Gerendás István alezredes és Kóbor István százados részvételével 1950. január 27-én helyszíni bejárás zajlott egy, az iratokban meg nem jelölt helyszínen. (Jellemző az összes iratra, hogy a titkosítás miatt a helyszín nincs megjelölve annak ellenére, hogy minden dokumentum titkos minősítést kapott. A pontos helyszín mindössze egy-két, csak a Várra jellemző műszaki paraméterből és egy helyszínrajzi vázlatból azonosítható be, amelyen feliratok nélkül halványan látható a felszín környezetének korabeli rendezési terve.) Ma

már tudjuk, hogy a helyszín a budavári királyi palota és környezete volt.

Gerendás alezredes február 6-án azt a feladatot kapta, hogy vizsgálja meg a helyszínt, és készítsen javaslatokat. Ebbe a munkába bevonta Haris Béla alezredes, gépészeti szakértőt, továbbá Papp Ferenc geológust is. Az elkészült jelentést, mely egyben tanulmányterv is volt, 1950. március 7-én adta le. A P-50 fedőnév ekkor jelent meg először az iratokban, de nem tudjuk, hogy az elnevezés honnan származik, mire utalhat.

AZ ÉPÍTÉSZETI TERVEK

A dokumentumok szerint a tervezők az építményt a kijelölt helyen megvalósíthatónak tartották, sőt a helyszínválasztást kedvezőnek vélték. Dr. Papp Ferenc műegyetemi magántanár geológiai jelentésében kiemelte, hogy a kőzetkörnyezet előnyös, vízbetöréssel nem kell számolni. A geológus szerint a munkálatok során lehetséges, hogy melegvíz-forrásokra fognak bukkanni. (Korábban a Palota úton, az Ybl támfal mögött lévő víztelenítőműben langyos vizeket találtak, illetve a palotától délre,

A megvalósult P-50 központi tartózkodójának folyosója (bal oldalon)
A pártfőtáskák szobájának részlete az óvóhelyen (a szerző felvételei) (lent)

a Váron kívül az 1930-as évek második felében 248 méter mély termálvizes kutat fúrtak, amelyből 48 °C-os termálvíz folyt. Ezt a II. világháború alatt csőhálózaton be is vezették a királyi palotába.) Az esetleges meleg vízű forrás a tervezett építmény tartalék vízellátásában fontos szerepet játszott volna.

A létesítményt úgy helyezték volna el, hogy az a dunai vízmerce 0 pontjához képest 10 méterrel magasabban legyen az esetleges vízbetörések megakadályozása érdekében, illetve azért, hogy a csurgalék- és használt vizeket a Duna felé lehessen vezetni.

A tervezett P-50 óvóhelyen egy központi folyosó két oldalán nyíltak volna az elhelyezési és egyéb funkciót ellátó szárnyak. A folyosó két végén lift épült volna. Összesen 204 munkaszoba kialakításával számoltak, ezek fele 12 négyzetméteres, másik fele 16 négyzetméteres lett volna. A kétszintes óvóhelyet több helyen lépcsőkkel kívánták összekötni. A szinteket vasbeton födémmel választották volna el egymástól. Az

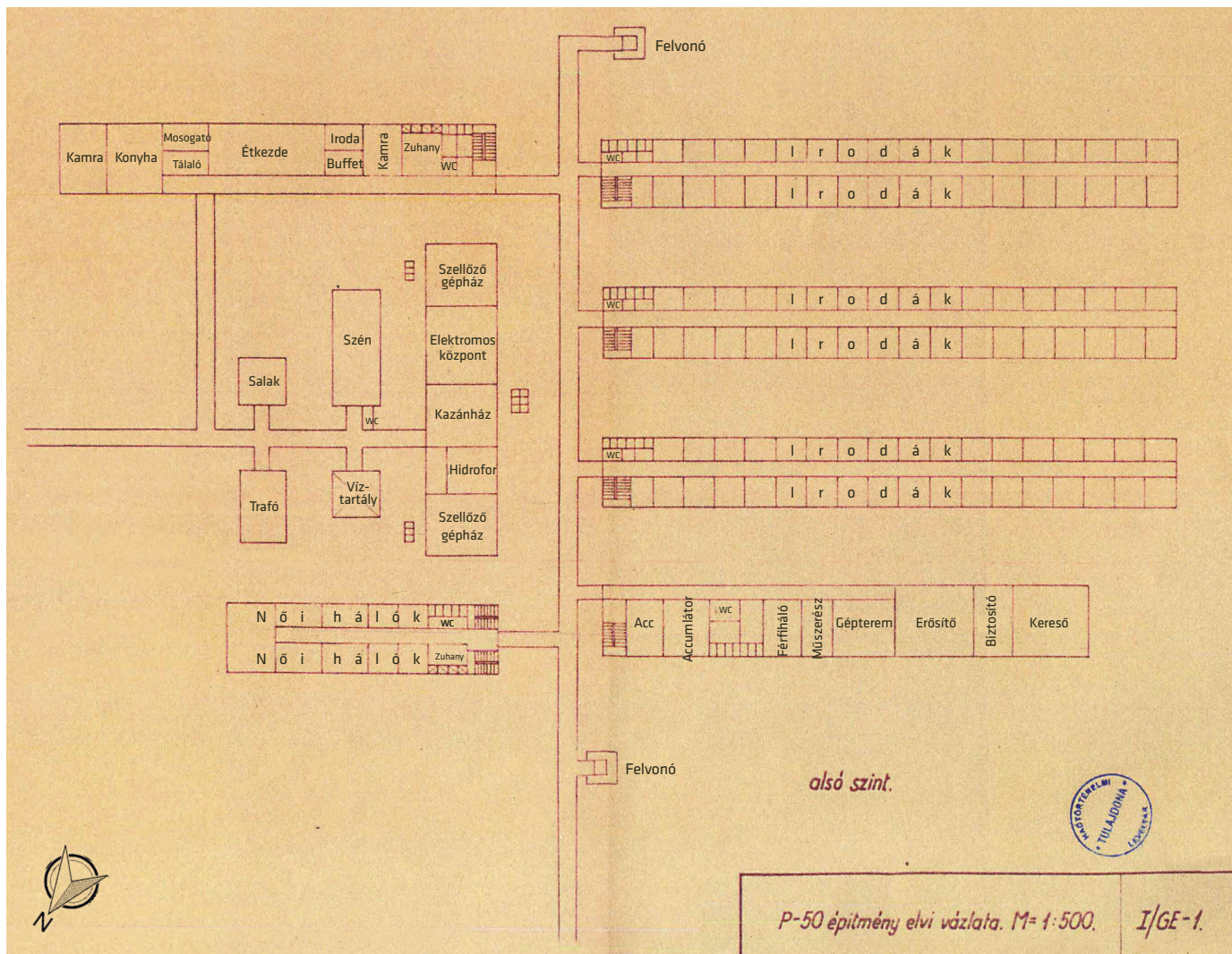
üzemi helyiségeknél – a konyhában, a gépházakban és a telefonközpont egy részén – a közbenső födém nem épült volna meg. A munkaszobák mellett mosdók, vécék, zuhanyzók, telefonközpont, konyha, étkező, tanácsterem, hálólhelyiségek, közlekedők, folyosók, gépház, kazánház, két tartalék víztartály, két felvonó, szellőzők, kémény, nyersolajtároló és egy „K” építményhez vezető folyosó épült volna meg.

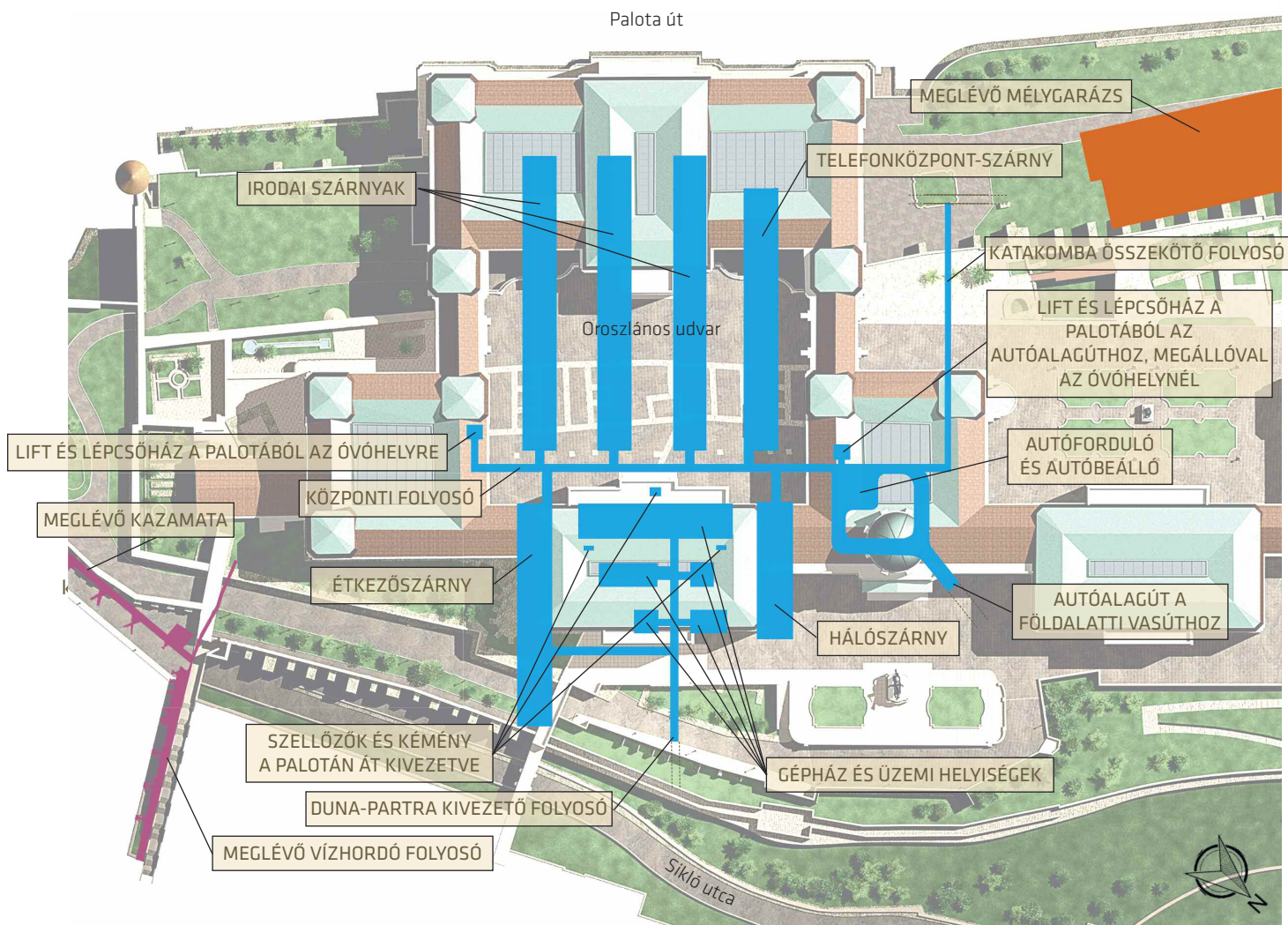
A főfolyosóból nyugati irányban három, 9 méter széles, hosszú irodaszárny húzódott volna középfolyosós kialakítással, szintenként 17-17 irodával. A folyosó egyik oldalán kisebb, míg a másik oldalán nagyobb helyiségek szerepeltek a tervekben. Mivel mindegyik irodaszárny kétszintes lett volna, összesen $3 \times 2 \times 34 = 204$ iroda készült volna. A kisebb irodák 3 fő, míg a nagyobbak 4 fő munka- és pihenőhelyeül szolgáltak volna. Minden irodában felhajtható ágyak lettek volna felszerelve. Mindegyik irodaszárnyba külön vécéblokkot és lépcsőházat terveztek. A fő-

folyosóból további négy szárny nyílt volna. Ezek közül a hálósobai szárnyban 130 férfi és 130 nő elhelyezését oldották volna meg. Tehát 700 főnek az irodákban, 260 főnek a hálóknban, míg 40 főnek (üzemeltető személyzet) a telefonközponti szárnyban biztosítottak volna alvási lehetőséget.

A következő szárnyban lett volna elhelyezve a konyha, az étkező, a tárgyalóterem, a büfé, a tálaló, a kamra és az ezekhez szükséges irodák, vécék, valamint két zuhanyzó. A konyhát 500 fő egy időben történő ellátására tervezték. Tehát az üzemeltető személyzettel együtt 1000 fős létszámot a konyha két ütemben tudta volna kiszolgálni. Az 100 fős étkező mellett a 200 fő befogadására képes tárgyalótermet is igénybe vehették volna étkeztetésre. A konyhában kizárólag elektromos árammal működő gépeket helyeztek volna el.

A harmadik szárnyba egy teljesen önálló, 200-300 vonalas telefonközpontt szántak, ahova kiszolgálótermek, gépterem, két akkumulátorhelyiség,

férfi- és női hálók, iroda, raktár, lépcső és vécék kerültek volna. Az eddig ismertett szárnyaktól teljesen függetlenül telepítették volna az üzemi helyiségeket, kazánházat, áramfejlesztőt, hydrofort, két szellőző gépházat, széntárolót, salaktárolót, transzformátorhelyiséget, víztartályt és olajtartályt.

A főfolyosó két végére tervezett felvonó a királyi palota két szárnyában kapott volna helyet. Az egyik a mai Budapest Történelmi Múzeum, a másik a mai Nemzeti Galéria területéről indult volna a mélybe. A megvalósítandó létesítménytől kb. 350 méterre északra lévő, ún. „K” részhez is készült volna összekötő folyosó. A „K” építmény a budai Várhegy-alagút mellett 1936 és 1942 között épült óvóhely és vezetési pont. Ez az óvóhely, amelyet 1949-ig Alagúti Óvóhelynek hívtak, a kormány és a vezérkar, illetve Horthy Miklós kormányzó és családja részére épült.

Az üzemi rész teljesen különálló kijárata a folyópartra vezetett volna, ahol az üzemanyag bejuttatását, illetve a salak kihordását kellett volna megol-

dani. Mivel ez az étkezési szárnyal össze lett volna kötve, a létesítmény egyik kijárata is lett volna.

A folyosókra márvány mozaiklap, a szobákba parketta került volna. Belülre mindenhova egyszerű ajtókat terveztek. A falakat meszelték volna, a vizes helyiségeket csempével burkolták volna. A bejáratokat, szellőzőket, kéményeket bombabiztosra terveztek.

A létesítményt az épülő földalatti vasúttal (metróval) is össze akarták kötni. Ezt úgy tervezték, hogy az északi oldali liftet a létesítmény szintje alá vitték volna 43,4 méterrel, így az 78 méter mélyen közvetlen kapcsolattal rendelkezett volna a tervezett autóalagút fordulójával, ugyanis autóval járható alagutat kívántak a Duna alatt kiépíteni a földalatti vasút pesti oldali alagútjához. Az alagút tervezett hossza 1300 m, szélessége 4 m lett volna, és ugyanazzal a technológiával épült volna, mint a földalatti gyorsvasút alagútjai. A felszíni épületek körülzárása esetén a védett személyeket a lifttel leszállították volna az autóalagút szintjére,

A tervezett óvóhely alaprajza a felszínhez viszonyítva. Kék színnel jelöltük a tervezett óvóhelyet, bordó és narancssárga színekkel pedig a meglévő föld alatti tereket.

majd a tervezett alagúton keresztül a földalattihoz vitték volna, s onnan tovább a metróalagutakat igénybe véve a felszínre és a kívánt vidéki helyszínre. A felvonók körül lépcsők épültek volna.

GÉPÉSZET, KÖZMŰVEK

Gépészeti szempontból a létesítményt úgy tervezték, hogy az üzemeltetése minden külső közmű működésképtelensége esetén is – a belső tartalékok felhasználásával – két és fél hónapig biztosított legyen. A városi ivóvízellátás kimaradása esetén fűrt karsztvíz-kútból nyerték volna az üzemi vizet, míg tartaléknak két 100 köbméter térfogatú tartályt helyeztek volna el. Az esetleges melegvíz-forrást is hasznosították volna. Ha a trafórol üzemelő városi elektromos áramellátásban üzem-

zavar állt volna be, saját áramfejlesztő telep szolgáltatva volna az áramot. A három, 240 lóerős dízelaggregátor beindulásáig akkumulátorokkal oldották volna meg a világítást és a telefonközpont működését.

A légkondicionálást békeidőben a külső környezetből gépi úton elszívott levegővel kívánták megoldani. Légitámadás esetén ezer főre szűrőkön keresztül biztosították volna a légellátást. Ismeretlen vagy veszélyes gázok esetén kizárólag belső cirkuláció lett volna lehetséges kálipatronos szén-dioxid-elvonással és palackokból oxigénadagolással. Utóbbi ezer főre és három napra volt kötelezően előírva a tervezési követelményekben. A szellőzőcsatornákat az alsó szint alatt kívánták kialakítani. A levegő páratartalmát kompresszoros hűtés útján vonták volna el. A levegő hőfokát elő- és utánfűtővel biztosították volna. A helyiségek hőmérséklete télen +20 °C-ra, nyáron +24 °C-ra lett volna beállítva. Télen minimum 35%-os, nyáron pedig maximum 60%-os relatív nedvességtartalmú levegővel terveztek az óvóhely ellátását.

Szellőzés és légregenerálás nélkül a benttartózkodók számára a belső levegő 15-20 órára lett volna elegendő. A tervezők úgy alakították ki a létesítményt, hogy a ki- és bejáratok, illetve a szellőzők kinyitása esetén mindenemű gépi szellőzés nélkül is legyen a benn tartózkodó ezer fő számára megfelelő mennyiségű levegő.

A kazánt ellátó széntárolót 100 m²-esre tervezték, ami 75 napi működést biztosított volna. A 2x40 000 literes nyersolajtartállyal ugyancsak 75 napi üzemelést tudtak volna biztosítani. A salaktárolást 60 m²-en 75 napra lehetett volna biztosítani. A kivitelezés idejét egy évben állapították meg. A teljes terület majdnem 7000 m², a létesítmény tervezett belső térfogata 22 700 m³ lett volna. Az összes kifejtendő kőzetet 43 000 m³-re becsülték. A mélyépítési és építészeti munkálatok költségeit – akkori áron – 31 700 000 Ft-ra, míg az autóalagúttal együtt a teljes költséget 41 100 000 Ft-ra tervezték. Tehát a felszíni épületek kialakítására becsült összeg harmadára taksálták az óvóhely létesítésének költségeit.

VÉDŐKÉPESSÉG

A tervezett P-50 létesítménynek egy 10 000 kg-os (hagyományos) bomba teletalálta ellen kellett védelmet biztosítani. Érdekes módon a már létező és ismert atombombával nem számoltak.

E tömegpusztító fegyver elleni védelem a később épült F-4 létesítménynél sem volt a tervezési követelmények között. Az atombomba hatásai elleni védelem 1958-tól, majd az 1962-es kubai rakétaválság alatt és után került igen gyorsan és nagyon nyomatékosan előtérbe.

A földalatti-alagútszelvények 70–100 cm vastag vasbeton szerkezetekből épültek volna. A létesítmény felett átlagosan 34 méter takarással számoltak. A szerkezetek méretezését úgy végezték, hogy egy 1800 kg-os bomba által ütött, 8,26 m mély bombatölcsérbe esik egy 10 000 kg-os rombolóbomba. Így a további rombolási zóna 14,65 méter. Tehát összességében a legkedvezőtlenebb rombolási mélység majdnem 23 méter volt. A boltozat felett még így is 11 méter sértetlen sziklaréteg maradt volna.

TERVEZŐI JAVASLATOK

Felsőbb utasításra a tervezők vizsgálták, hogy a meglévő, közeli „K” építmény régi gépháza kialakítható-e úgy, hogy mind a „K” építményt, mind pedig a tervezett új óvóhelyet ellássa. A jelentésben az szerepel, hogy ez több okból sem lehetséges. Az első ok a több száz méteres távolság, mely nagymértékben megnövelné a költségeket. A második ok az volt, hogy a „K” építménynél a belső szigetelés hiánya miatt az előírt nedvességtartalmat nehézkes tartani. A harmadik, hogy a „K” építménynél a fűtés csak elektromosan volt megoldva, ami a jóval nagyobbra tervezett P-50 számára nem elegendő.

A tervezők kívánatosnak tartották, hogy politikailag és szakmailag megbízható emberek lássák el a kivitelezési feladatokat, ahogy azt is, hogy hasonló létesítmény építésénél szerzett tapasztalataik is legyenek a kivitelezőknek. Továbbá fontosnak tartották, hogy minél kevesebb vállalat és ember ismerje meg a feladatot. A részletes tervek kidolgozására az Andezit Nemzeti Vállalat telephelyét is tervező Állami Mélyépítéstudományi és Tervező Intézet Nemzeti Vállalatot (ÁMTI N. V.) javasolták.

A kivitelezés elvégzésére egyedül a Kőzetfeltáró Nemzeti Vállalatot tartották alkalmasnak, amely a jelentés elkészítésekor fejezte be az Andezit Művek föld alatti építkezését Jobbágyiban. A szakipari munkákat egyéb szakcégeknek javasolták vállalkozásba kiadni. A munka elvégzését több mint ezer munkással és mérnökkel látták elvégezhetőnek. Szűk keresztmetszetnek ítélték, hogy a hasonló építkezések és az

ország véges építőipari kapacitása miatt a különböző termelővállalatok a megrendelendő eszközöket nem fogják tudni időben leszállítani, elkészíteni.

KIVITELEZÉS

Több módosítás, egyeztetés és felső vezetői döntés után a létesítmény a tervezett formájában végül nem épült meg. A végleges döntés értelmében a meglévő, de a háború és a közel négy év gazdáltság miatt leromlott állapotban lévő Katakombát („K” építményt) modernizálták és bővítették.

A budai Várhegy-alagút építésével egy időben, még az Osztrák–Magyar Monarchia időszakában, 1855 körül épült az alagút déli oldalán egy nagyméretű oldaltárna. Már akkor azzal a céllal készült, hogy szükség esetén az osztrák várórség a Várban lévő Szent György térről kialakított függőleges aknákn keresztül biztos helyre tudjon vonulni, és az aknákn keresztül a Várba vizet tudjanak felszállítani. Ezt a megtámasztás nélküli oldaltárnát 1936-tól új, fontos állami funkcióra alakították át: itt hozták létre Magyarország valaha szigorúan titkos kormányóvóhelyét.

A létesítmény Alagúti Óvóhely néven a II. világháború előtt és alatt épült teljes titokban az ország vezetői számára. Mivel akkor a budai Vár volt az ország kormányzati negyede, az ott található szinte összes minisztérium és maga a kormányzó Horthy Miklós családja és kabinetirodája részére mélyen a föld alatt nagy védőképességű, minden környelmi felszereléssel ellátott óvóhelyet hoztak létre. A legnagyobb titoktartás mellett épített objektum két szintjén összesen 102 helyiséget és 173 munkahelyet, azaz asztalt alakítottak ki.

Az új funkció megkövetelte a teljes közművésítést, mely el is készült. Az óvóhely összeköttetésben állt számos felszíni épülettel, kijárata volt az alagútba és a Clark Ádám térre. Ekkor épült a Szent György térre vezető függőleges aknába lépcsőház. Az óvóhelynek saját gépházat alakítottak ki az alagút északi oldalán. A II. világháború idején a magyar és német vezetés ebben a létesítményben székelt, és innen irányította az országot. Ebből a létesítményből hangzott el a sikertelen kiugrási kísérlet rádióadása. Innen indult el 1945. február 11-én a katasztrofálisan végződő kitérési kísérlet is az Ördög-árok felé.

Az Alagúti Óvóhely néven épített, de a háború után Katakomba fedőnéven ismert speciális erődítési létesít-

ményt a háború után évekig nem használták, üresen állt, üzemeltetéséről nem gondoskodtak.

A Katakombát az Országos Légvédelmi Parancsnokság 1949. október elejétől 1950. január végéig romtalanította és kitakarított. 1950 májusában még kizárólag a legfelsőbb katonai vezetés elhelyezésére akarták kialakítani (az újonnan építendő, tervezett P-50 óvóhely szomszédságában, azzal összekötve a föld alatt). Ekkor még a Katakomba helyreállítására másfél millió forintot szántak. Mivel úgy döntöttek, hogy a királyi palota alá tervezett új P-50 nem épül meg, a Katakomba átépítésének, megerősítésének és bővítésének tervezése már 1950 decemberben elkezdődött. Ettől kezdve ezt a létesítményt nevezték P-50 objektumnak. Érdekes momentum, hogy a Horthy-rendszert és egykori képviselőit megbélyegző és üldöző Rákosi-rendszer éppen a Horthy-rendszer egyik kiemelt építményét használta fel és bővítette saját céljaira...

A munkálatok 1950 decemberében kezdődtek és óriási ütemben folytak. Ebben az időszakban az egész világon szinte minden országban hasonló építkezések zajlottak. A központi tartózkodó boltozatát megerősítették. A tartózkodót mindkét irányban meghosszabbították. 1950. október végén politikai döntés alapján a titkos építkezések felügyeletét az ÁVH VII.

Gazdasági Főosztályán megalakított Építési és Elhelyezési Osztály (Hantos László alezredes vezetésével) vette át a hadseregtől. A P-50 átépítésével kapcsolatos feladatokat Timár Gyula főhadnagy vezette. Az építkezést az ÁVH mellett Budapest korábbi polgármestere, az Országos Tervhivatal (OT) akkori elnöke, Vas Zoltán felügyelte. (Később őt szemelték ki az orvosper fő vádlottjának, 1952 decemberében le is tartóztatták.)

A létesítmény a rendkívül feszített határidők miatt 10,5 hónap alatt elkészült. Volt olyan időszak, amikor 700-an (!) dolgoztak egy időben az építkezésen. A munka természetesen a legnagyobb titoktartás mellett zajlott. Az ÁVH mindenkit ellenőrzött, ettől függetlenül a külföldi hírszerzés tudomást szerzett az építkezésről. Sőt egy alkalommal a Londonból sugárzott, de magyar nyelvű BBC-adás egyik késő esti műsorában részletesen beszámoltak róla.

A P-50 (volt Katakomba) mérete 1950–1952 közötti átépítése következtében jelentősen nőtt. Ekkor új tartózkodótereket is építettek. Jelentős méretű hírközponttal (telefonközponttal) bővítették. Az egyik részében szovjet szektort hoztak létre, ahol állandó szovjet katonai személyzet tartózkodott.

A BEFEJEZETT LÉTESÍTMÉNY

A felszín alatti építkezés befejezése után a felszíni épületek rendezése még

A megvalósult P-50 kis tanácsterme napjainkban

1952 után is váratott magára. Gerő Ernő, a párt akkori második embere 1952. január 12-én ezt írta Rákosinak és Nagy Imrének: *„Rendkívüli helyzetben a párt és az állami vezetésnek kell rendelkeznie biztos munkahellyel. A Vár azért alkalmas, mert a Vár alatt teljesen kész, berendezett, bombabiztos és más szempontból is megfelelő föld alatti irodák vannak. Az egész állami és pártvezetés számára minden szükséges felszerelve, ugyanitt van a föld alatti hírközpont is. A vezetés erről nem mondhat le. Viszont ezt csakis úgy lehet felhasználni, ha a vezetés a Várban van, s ezt egy rövid folyosóval összekapcsoljuk az óvóhellyel.”*

A várpalotában lévő felszíni épületek kormányzati célú felhasználásról 1953, illetve 1956 után az akkori vezetés lett. A befejezett föld alatti létesítményt szinte minden évtizedben korszerűsítették és a modern támadó fegyverekkel szemben ellenállóvá tették. Még ma is látható benne a Rákosi, majd Kádár számára kialakított munkaszoba. Több évtizeden keresztül ezen a helyen üzemelt a Magyar Honvédség Ügyeleti Központja MN 1214 rejtjelszám alatt. A ma is működő létesítmény nem látogatható. ♦